

Metoder for innsamling, bearbeiding og analyse av datamateriale

May-Len Skilbrei

Hvordan lage en god problemstilling?

- Spørsmålet må være klart formulert og avgrenset.
- Forskeren må ha et gjennomtenkt forhold til forholdet mellom sitt forskningsspørsmål og eksisterende forskning og annen kunnskap.
- Spørsmålet må kunne besvares ved hjelp av forskningsprosjektet forskeren skal utføre, altså være forskbart innenfor rammene hun har til rådighet. Det er mange ting vi kan lure på om hva mennesker føler, mener, gjør og sier som ikke er *forskbart*.
- Har man flere forskningsspørsmål må det være et klart empirisk eller analytisk forhold mellom dem. Forskeren må formulere dem slik at det framkommer hva denne relasjonen går ut på. Man kan for eksempel ha en hovedproblemstilling som setter opp et analytisk spørsmål etterfulgt av spørsmål som tjener som operasjonalisering av hovedproblemstillingen

- Hva slags framgangsmåte kan brukes for å besvare den problemstillingen?

- Empirisk oppgave
- Litteraturbasert oppgave
- Teoretisk oppgave

Typen empiriske oppgaver

- Samtalebaserte
- Observasjonsbaserte
- Tekstbaserte

Hva slags kunnskap gir intervjudata?

- Meningssammenhenger
- Kunnskap om prosesser og sammenhenger
- Kunnskap om relasjoner

Intervjustudier

- Individuelle intervjuer
 - Mange ulike tradisjoner, ulike formål
- Gruppeintervjuer
 - Intervjue personer sammen vs fokusgrupper/fokusintervjuer

Intervjustudier

- Hvem skal du intervju?
- Hvor mange skal du intervju?
- Hvordan skal du rekruttere informanter?
- Å utvikle og bruke en intervjuguide
- Hvordan skal du gjennomføre et intervju?
- Hvordan få intervjuet til å handle om det du trenger at det handler om?
- Dynamikk/relasjon mellom forsker og forskningsdeltaker
- Hvordan bruke intervjudata?

Hva slags kunnskap gir observasjonsdata?

- Kunnskap om hva som skjer og hva som gjøres i feltet
- Kunnskap om forholdet mellom oppgaver
- Kunnskap om interaksjon i feltet

Observasjonsstudier

- Valg av felt
- Tilgang felt
- Grad av involvering (på planleggingsstadiet og i praksis)
- Rolle i feltet
 - Må man passe inn?
- Hvordan få med seg det som skjer/sies?
- Må man få med seg alt?
- Hvordan tolker og bruker man feltnotater

Tekstanalyse/dokumentstudier

- Foreliggende kilder
- Skapte kilder
- Hva analyserer man?
 - Intensjoner bak/mandater (hva er konteksten for dokumentet, hva er den ment å brukes til?)
 - Innhold (hva står det der?)
 - Konsekvenser (hvordan *virker* teksten i verden?)

Eksempel styringsdokumenter voldtekt

- 2003, Justis- og politidepartementet: NOU 2003: 21, Retten til et liv uten vold - Menns vold mot kvinner i nære relasjoner.
- 2005, Barne- og likestillingsdepartementet: Strategi mot seksuelle og fysiske overgrep mot barn (2005-2009).
- 2008, Barne- og likestillingsdepartementet & Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring: Norwegian national and local policies on prevention of violence against children.
- 2008, Justis- og beredskapsdepartementet: NOU 2008: 4, Fra ord til handling – Bekjempelse av voldtekt krever handling.
- 2012, Justis- og beredskapsdepartementet: Meld St. 15 (2012-2013). Det handler om å leve. Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner.
- 2012, Justis- og beredskapsdepartementet: Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2014-2017).
- 2012, Justis- og beredskapsdepartementet: Handlingsplan mot voldtekt (2012-2014).
- 2014, Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet, Barndommen kommer ikke i reprise. Strategi for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014–2017).
- 2015, Barne-, likestillings- og integreringsdepartementet: Meld St. 7 (2015-2016). Likestilling i praksis. Like muligheter for kvinner og menn.
- 2016, Barne- og likestillingsdepartementet: Prop 12 S (2016-2017), Opptappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021)
- 2016, Departementene: #Ungdomshelse – regjeringens strategi for ungdomshelse (2016–2021).
- 2017, Barne- og likestillingsdepartementet, NOU 2017: 12, Svikt og svik — Gjennomgang av saker hvor barn har vært utsatt for vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt.

- Analyse

Hva er analyse?

1. Data
2. Fortolkning av data (hva man mener data sier noe om i lys av konteksten data ble skapt i)
3. Analyse av data

Utdrag feltdagbok

- Ada hadde nettopp kommet tilbake på jobb etter å ha vært sykemeldt i to måneder. Ada er ung og frisk, men ryggen tålte ikke mer likevel. Hun var på jobb da ryggen låste seg. Mens hun var sykemeldt hadde hun gått hos lege og fysioterapeut, de var opptatt at hun skulle tilbake på jobben igjen, og at hun måtte gjøre jobben annerledes så det ikke skulle skje igjen. Jeg var sammen med Ada og de tre andre kvinnene på teamet hennes. Kvinnene pleide å bytte på å tømme de tunge søppelbøttene som sto rundt om på bygget. Selv om det var hardt for den som sto for tur, betydde det at hun ville få slippe senere. I tillegg til at søppeldunkene var tunge, var de store og uhåndterlige, og det fantes ingen god måte å løfte dem på. Når det var Ada sin tur, fortalte hun at legen hadde sagt at hun måtte være forsiktig så hun ikke fikk vondt i ryggen igjen. Ada lurte derfor på om ikke noen andre kunne tømme dem for henne selv om det var hennes tur. Hun spurte pent, men med en sutrete stemme. De andre nektet å hjelpe henne. De sto samlet på standpunktet at hvis hun ikke kunne gjøre jobben som var forventet av henne, var det bedre at hun var sykemeldt.

Analysestrategier

- Perspektiver, tilnærminger, fortolkningstradisjoner
 - Hva ser man etter i materialet?
- Praktiske virkemidler
 - Hvordan går man fram for å se etter det?
 - Tekstreduksjon (gjøre håndterbar, fokusere)
 - Koding (skape oversikt)
 - Utvikling av kategorier/typer (rydde)

Hva er teori?

- Forsøk på å begrepsfeste og forklare et fenomen eller sammenhenger mellom fenomener. Forskere bruker teori til å analysere materialet sitt, altså at de med utgangspunkt i eksisterende teori diskuterer hvordan man kan forstå og trekke konklusjoner på bakgrunn av det de har observert, hørt eller lest
- Teorier kan være svært ulike, spesielt ved at de har ulikt ambisjonsnivå

Veien fra empiri til tenking til tekst

- Veksling underveis
- Skrivning
 - Tenkeskriving
 - Presentasjonsskriving